

عنوان مقاله:

تعامل و تقابل روحانیت و روشنفکران در مشروطه (۱۳۲۰-۱۳۲۸ ه.ش)

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات اندیشه معاصر مسلمین، دوره 1، شماره 2 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسندگان:

علیرضا کلانتر مهرجردی - دانشگاه علامه طباطبایی

مجید نجات پور - دانشگاه علامه طباطبایی

خلاصه مقاله:

شناخت عمیق ماهیت و محتوای نهضت ها و انقلاب ها تا حد زیادی به بررسی نقش گروه ها و نیروهای اجتماعی تاثیرگذار در روند انقلاب ها بستگی دارد. در این بین روحانیت و روشنفکران به واسطه ی نقشی که در بیشتر جوامع ایفا می کنند، از نیروهای تاثیرگذار در ساختار اجتماعی به شمار می آیند. اندیشه های مشروطیت با ائتلاف سست روحانیت و روشنفکری آغاز شد، و گذر زمان به تدریج این دو نیروی اجتماعی را در برابر هم قرار داد. مشروطه اولین تجربه ی رقابت نیروهای سیاسی در تاریخ معاصر ایران بود که روحانیت و روشنفکران توانستند آن را در کنار هم به پیروزی رسانند. اما روحانیت نتوانست در فرآیند مبارزات فکری، جایگزین دینی مناسب ارائه دهد و تنها به تبلیغ نظام سیاسی مورد نظر روشنفکران پرداختند. پس از سپری شدن دو دهه از مشروطه این روشنفکران بودند که اداره امور کشور را به دست گرفتند. آنها با حرکت گام به گام و تدریجی خود از یک سو مخالفین را از سر راه برداشتند و از سوی دیگر با استقرار نظام سیاسی جدید که مبتنی بر نهادهای مشروطه بود، نظامی را که قبل از پیروزی مشروطه در نظر داشتند تامین کردند. هدف اصلی این مقاله بررسی تعامل و تقابل روحانیت و روشنفکران پس از انقلاب مشروطه (۱۳۲۰-۱۳۲۸ ه.ش) می باشد.

کلمات کلیدی:

روشنفکران، مشروطیت، روحانیت، قانون اساسی مشروطه، ایدئولوژی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1389644>

